

Zarejestrowano w Biurze Rady
w dniu 23 lutego 2021 r. o godz. 14:40

**Uchwała Nr/...../.....
Rady Powiatu w Oświęcimiu**

z dnia 2021 r.

**przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2021-2025**

Na podstawie art.12 pkt.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 920), art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zmianami) Rada Powiatu uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Powiatowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Oświęcimskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr/..../2021
Rady Powiatu
z dnia 2021 r.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

Oświęcim, 2021r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO3

CZĘŚĆ II

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE.....21

CZĘŚĆ 1

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO

SPIS TREŚCI

1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.....	5
2. OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I NA POLICJĘ Z PROBLEMEM PRZEMOCY	8
3. NAJCZĘSTSZY RODZAJ ZGŁASZANYCH SPRAW	9
4. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY.....	10
5. PUNKTY WSPARCIA I PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO.....	12
6. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ.....	13
7. DZIAŁANIA KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ I PROKURATURY REJONOWEJ	14
8. DZIAŁANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W OŚWIĘCMIU	15
8.1. PORADNICTWO PRAWNE.....	16
8.2. POWIATOWY OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ Z HOSTELEM.....	16
8.3. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W STOSUNKU DO SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE.....	18
SPIS TABEL.....	20
SPIS RYSUNKÓW.....	20
SPIS WYKRESÓW.....	20

1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Rysunek 1 Mapa Powiatu Oświęcimskiego

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 1 sierpnia 2010 r. powołała do życia nową formę pomocy rodzicom dotkniętym przemocą – Zespoły Interdyscyplinarne.

Zespół Interdyscyplinary tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Prokuratury, Zespołu Kuratorów Sądowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, czy innych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Funkcjonują one w ramach działalności miejskich lub gminnych ośrodków pomocy społecznej.

Zespoły Interdyscyplinarne powoływane są do realizacji zadań ustawowych i ich celem jest przede wszystkim diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, w dalszej kolejności działania zapobiegawcze, prewencyjne w środowiskach zagrożonych dewiacjami i patologią, a także podejmowanie interwencji w stosunku do osób dotkniętych przemocą. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego wymaga opracowania i stosowania indywidualnych planów pomocy, a także wdrażania działań wobec osób stosujących przemoc. Kolejno monitoruje się zachodzące zmiany w pracy i funkcjonowaniu rodzin borykających się z problemem przemocy.

Na terenie Powiatu Oświęcimskiego swoje działania prowadzi 8 Zespołów Interdyscyplinarnych.

Osiem miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej i dwóch miejskich ośrodków pomocy społecznej posiada zespół interdyscyplinarny . GOPS w Przeciszowie nie przekazał danych do raportu. Zgodnie z przepisami posiedzenia zespołów powinny odbywać się nie rzadziej niż jeden raz na trzy miesiące. Częstsze spotkania zespołów są warunkowane rosnącymi potrzebami, które wynikają z szerzącego się zjawiska przemocy i wprowadzania obligatoryjnych działań zapobiegawczych.

Poniższe zestawienie wskazuje na częstotliwość spotkań poszczególnych Zespołów Interdyscyplinarnych w latach 2017 – 2019.

Tabela 1 Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017 – 2019

Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2017	2018	2019
MOPS Oświęcim	4	4	4
GOPS Grojec	4	4	4
MOPS Chełmek	4	4	4
GOPS Osiek	4	4	5
OPS Kęty	4	5	5
OPS Polanka Wielka	4	4	4
OPS Zator	4	4	4
OPS Brzeszcze	10	10	10
GOPS Przeciszów	Brak informacji	Brak informacji	Brak informacji
łącznie	38	39	40

Analiza danych zawartych w Tabeli 1 wskazuje, iż najwięcej spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w OPS Brzeszcze w 2017, 2018, 2019 roku w liczbie po 10 spotkań rocznie. W OPS Kęty w 2018 roku, 2019 roku, GOPS Osiek w 2019r., w liczbie 5 spotkań rocznie. Pozostałe jednostki przeprowadziły po 4 spotkania rocznie. Standardem jest spotkanie się co najmniej 4 razy w roku, średnio raz na kwartał. Poza tym, w ramach działalności Zespołów Interdyscyplinarnych są tworzone grupy robocze.

Zadaniem grup roboczych jest podejmowanie działań obejmujących swoim zakresem doraźną pomoc osobie doznającej przemocy i długoterminowe działania pozwalające jej na zmianę funkcjonowania i poprawy sytuacji, odejście z destrukcyjnego środowiska. Są to działania dostosowane do indywidualnych potrzeb ofiar przemocy i skupiające się na poszukiwaniu najlepszych dla niej rozwiązań.

Poniższa Tabela 2 wskazuje na częstotliwość powoływania grup roboczych na terenie poszczególnych miast i gmin Powiatu Oświęcimskiego.

Tabela 2 Liczba powołanych grup roboczych powoływanych w latach 2017 – 2019

Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2017	2018	2019
MOPS Oświęcim	145	87	336
GOPS Grojec	134	96	102
MOPS Chełmek	18	17	23
GOPS Osiek	15	18	18
OPS Kęty	35	31	31
OPS Polanka Wielka	13	2	16
GOPS Zator	12	12	18
OPS Brzeszcze	27	29	28
GOPS Przeciszów	Brak informacji	Brak informacji	Brak informacji
łącznie	241	263	538

Dane zwarte w Tabeli 2 wskazują, iż na przełomie trzech lat wzrastała i spadała częstotliwość powoływania grup roboczych. Najwięcej spotkań w liczbie 145 odbyło się w MOPS Oświęcim w 2017 roku, oraz 336 spotkań w 2019 roku, a najmniej w OPS Polanka Wielka w 2017 roku w liczbie 2 spotkań. Biorąc pod uwagę całość danych, zauważyć można, że na przestrzeni trzech ostatnich lat wzrosła liczba powoływanych grup roboczych.

Tabela 3 Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2016 - 2018

Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2017	2018	2019
MOPS Oświęcim	62	40	59
GOPS Grojec	40	36	35
MOPS Chełmek	89	90	132
GOPS Osiek	14	17	15
OPS Kęty	58	64	54
OPS Polanka Wielka	12	4	9
OPS Zator	9	9	14
OPS Brzeszcze	53	42	49

GOPS Przeciszów	Brak informacji	Brak informacji	Brak informacji
łącznie	337	302	367

Interpretacja danych zawartych w powyższej Tabeli 3 wskazuje na wzrost liczby rodzin objętych pomocą na przestrzeni trzech lat w MOPS Chełmek, OPS Zator. W GOPS Grojec nastąpił niewielki spadek liczby rodzin. W pozostałych zespołach sytuacje są zmienne. Obserwuje się wzrost rodzin objętych wsparciem w 2017 roku i spadek w 2018 roku. Sytuacja ta dotyczy OPS Polanka Wielka, OPS Kęty, MOPS Oświęcim. W jednym ośrodku OPS Zator w latach 2017 i 2018 było tyle samo rodzin – po 9, a w następnym 2019 r. więcej - 14. Analizując całość danych, zauważyć można wzrost liczby rodzin objętych pomocą OPS, co oznacza zwiększenie liczby rodzin, które doświadczyły przemocy w powyższych latach.

2.OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ DO OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I NA POLICJĘ Z PROBLEMEM PRZEMOCY

Jak wspomniano wcześniej problem przemocy dotyka nie tylko kobiet, mężczyzn i dzieci, ale także osoby starsze i/lub niepełnosprawne. Uzyskane dane z ośrodków pomocy społecznej oraz z komisariatów policji z lat 2017, 2018 i 2019 wskazują, iż przemoc coraz częściej jest zgłaszana wobec osób w podeszłym wieku. Poniższa Tabela 4 zawiera dane liczbowe, ukazujące istotę poruszanego problemu.

Tabela 4 Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do ośrodków pomocy społecznej w latach 2017 - 2019

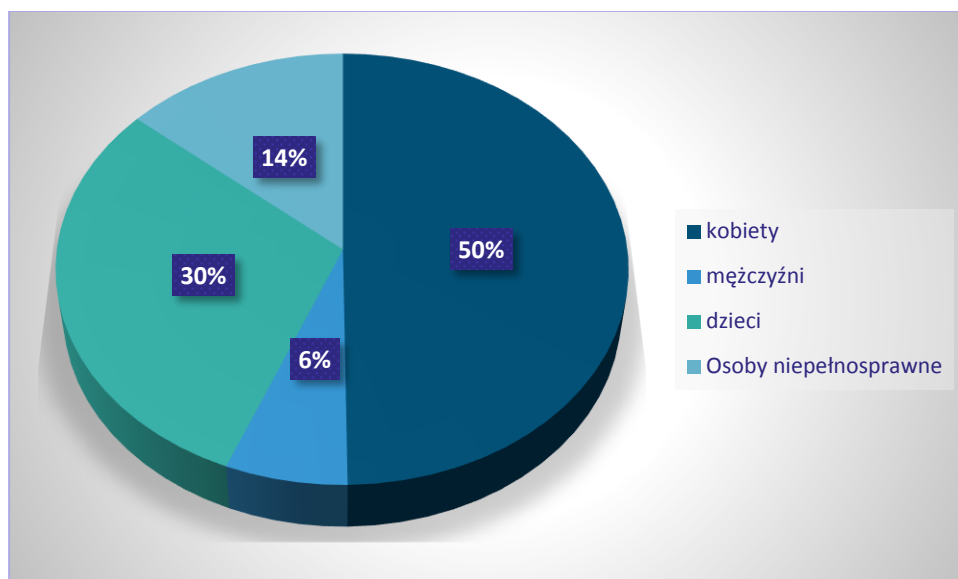
Osoby /rok	2017	2018	2019	łącznie
kobiety	212	209	209	630
mężczyźni	23	30	27	80
dzieci	111	120	150	381
Osoby niepełnosprawne	65	44	66	175

Z danych liczbowych zgromadzonych w powyższej Tabeli 4 wynika, iż najczęściej doznawanie aktów przemocy zgłaszały kobiety.

Na przełomie trzech lat ich liczba wynosiła 630, ale zmalała w 2018 i 2019 roku, ponieważ wyniosła po 209. W latach 2017 – 2019 mężczyźni doświadczyli przemocy w liczbie 80, dzieci doświadczyły przemocy w liczbie 381 a osoby starsze i/lub niepełnosprawne w liczbie 175.

Procentowy udział każdej z opisanych grup wskazuje Wykres 1.

Wykres 1 Grupy osób doznające przemocy – w ujęciu procentowym

Największy procentowy udział w zgłoszeniach dotyczących przemocy mają kobiety, bo aż połowa – 50%, dzieci 30%, osoby starsze i/lub niepełnosprawne 14%, mężczyźni 6%.

3. NAJCZĘSTSZY RODZAJ ZGŁASZANYCH SPRAW

W oparciu o dane z 8 ośrodków pomocy społecznej dotyczących form i rodzajów przemocy stosowanej przez sprawców wobec ofiar sporządzono poniższą Tabelę 5.

Tabela 5 Formy przemocy najczęściej zgłaszane do ośrodków pomocy społecznej w latach 2017 – 2019

Formy przemocy/rok	2017	2018	2019
fizyczna	117	118	131
Psychiczna/emocjonalna	165	148	183
seksualna	5	3	3
ekonomiczna	73	55	612
inne	33	37	42
Nadużywanie alkoholu	105	101	119
narkotyki	10	6	13
Inne uzależnienia	0	1	0

Z danych zawartych w Tabeli 5 wynika, iż najczęściej zgłaszaną formą przemocy w przeciągu lat 2017 - 2019 była przemoc psychiczna, kolejno przemoc fizyczna i alkoholizm. Natomiast znacząco rzadko wystąpiły przemoc ekonomiczna i seksualna. Zdarzały się także zawiadomienia o innych formach przemocy, do których zalicza się np. niszczenie mienia, znieważanie, itp. Powyższe dane w

tabeli wskazują również na wzrost, na przestrzeni trzech lat, liczby form przemocy fizycznej ze 117 na 131, przemocy psychicznej z 165 na 183 i alkoholizmu z 105 na 119.

Tabela 6 Zestawienie liczbowe obejmujące osoby stosujące przemoc

Osoby/rok	2017	2018	2019
Kobiety	16	21	24
Mężczyźni	205	183	234
Nieletni	0	1	0
łącznie	221	205	258

Dane dotyczące liczby sprawców przemocy, w tabeli wskazują na znaczną przewagę mężczyzn nad kobietami i kolejno nieletnimi. Na przełomie lat 2017 - 2019 obserwuje się spadek a następnie wzrost rocznej liczby wszystkich osób stosujących przemoc.

Tabela 7 Zestawienie liczbowe osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej

Osoby/rok	2017	2018	2019
Kobiety	173	154	189
Mężczyźni	73	68	83
Małoletni	80	49	95
łącznie	326	261	366

Analiza Tabeli 7 wskazuje na największą liczbę kobiet, jako osób pokrzywdzonych przez sprawców przemocy w latach 2017-2019, następnie liczbę mężczyzn i najniższą liczbę małoletnich

4.PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Częstotliwość zjawiska przemocy oddaje częstotliwość wszczynania procedury Niebieskich Kart w miejskich i gminnych ośrodkach pomocy społecznej. Rozpatrując problematykę zjawiska przemocy w rodzinie warto dokonać analizy liczby założonych kart i wszczętych postępowań. Poniższa Tabela 8 przedstawia istotę problemu. Tabela 8 Liczbowe zestawienie ilości Niebieskich Kart założonych w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznej.

Tabela 8 Liczbowe zestawienie ilości Niebieskich Kart założonych w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznej.

Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2017	2018	2019
---------------------------------	----------	------	------

MOPS Oświęcim	47	16	28
GOPS Grojec	29	18	28
MOPS Chełmek	5	2	10
GOPS Osiek	11	11	9
OPS Kęty	35	31	31
OPS Polanka Wielka	9	3	6
OPS Zator	2	5	6
OPS Brzeszcze	27	29	28
GOPS Przeciszów	Brak informacji	Brak informacji	Brak informacji
łącznie	165	115	146

Dokonując analizy danych zawartych w Tabeli 8 zauważa się najpierw wzrost, a następnie spadek zakładania Niebieskich Kart. W 2 gminach liczba ta spadła w porównując do roku 2017 i 2019. W OPS Zator i MOPS Chełmek odnotowano wzrost założonych Niebieskich Kart.

Tabela 9 Liczbowe zestawienie ilości Niebieskich Kart założonych w poszczególnych podmiotach, innych niż ośrodki pomocy społecznej w latach 2017 – 2019

Instytucja/rok	2017	2018	2019
Policja	51	79	98
Ochrona zdrowia	1	3	1
Oświata	9	5	7
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6	5	6
łącznie:	67	92	112

Szczegółowa analiza danych zawartych w powyższej Tabeli 9 wskazuje, iż najwięcej Niebieskich Kart założonych zostało przez policję. Dominowały w 2019 roku w liczbie 112, mniej było w 2018, a w 2017 roku liczba NK wynosiła znacznie mniej- 67. Pozostałe instytucje: ochrona zdrowia, oświata i KRPA wystawiły łącznie, na przełomie 3 lat, zaledwie 43 Niebieskich Kart. Powyższe spostrzeżenia kolejny raz potwierdzają wzrost zjawiska przemocy w rodzinie, biorąc pod uwagę 3 ostatnie lata, ale trzeba zaznaczyć, że problematyka przemocy jest trudna, a praca z ofiarami i sprawcami przemocy jest długoterminowa, więc wymaga szczególnej dalszej analizy. Ponadto, wymaga poświęcenia i nakładu sił zarówno funkcjonariuszy policji, pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz innych podmiotów udzielających wsparcia w razie potrzeby osobom dotkniętych przemocą.

5. PUNKTY WSPARCIA I PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO

Ankiety dotyczące rozwiązywania problemu przemocy skierowane w 2020 r. do miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej poruszały temat posiadania oraz działalności punktów konsultacyjnych i/lub udzielających poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych przemocą. Na przełomie badanych lat 2017 – 2019 miejskie oraz gminne ośrodki pomocy społecznej zadeklarowały funkcjonowanie specjalistycznego poradnictwa na danym terenie. Poniższe zestawienie wskazuje na liczbę osób korzystających z punktów w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.

Tabela 10 Zestawienie liczbowe dotyczące korzystania osób z punktów wsparcia i poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych przemocą

Nazwa Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2017	2018	2019
MOPS Oświęcim	0	0	0
GOPS Grojec	0	0	0
MOPS Chełmek	8	7	12
GOPS Osiek	0	0	0
OPS Kęty	237	260	268
OPS Polanka Wielka	2	3	2
OPS Zator	2	4	3
OPS Brzeszcze	76	70	87
GOPS Przeciszów	Brak informacji	Brak informacji	Brak informacji
łącznie	325	344	372

Analiza danych zawartych w Tabeli 10 wskazuje na:

- Duże zainteresowanie szukaniem pomocy instytucjonalnej, na co mają wpływ działania zwiększające świadomość społeczną, kampanie przeciwdziałania występowaniu zjawiska przemocy, informacje w lokalnej prasie, mediach.
- Z roku na rok następuje zarówno spadek aktów bądź zachowań rodzących przemoc czy też noszących znamiona przemocy, zachowań destrukcyjnych.
- Dane obejmujące analizę lat 2017 i 2019 wskazują na wzrost korzystania ze specjalistycznego poradnictwa aż w ośmiu na dwanaście następujących jednostkach: MOPS Chełmek, OPS Kęty, OPS Zator, OPS Brzeszcze.
- Usługi poradnictwa specjalistycznego zlokalizowane w OPS Kęty i OPS Brzeszcze jak wynika z zestawienia tabelarycznego spotkały się z najliczniejszym zainteresowaniem.

- Nie było prowadzone poradnictwo specjalistyczne w MOPS Oświęcim, GOPS Osiek i GOPS Grojec.
- Należy zaznaczyć, że pomoc specjalistyczna dotyczy głównie wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego.

6. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza zgromadzonych danych dotyczących działań prowadzonych przez ośrodki pomocy społecznej na terenie Powiatu Oświęcimskiego wykazała, iż na przełomie roku 2017, 2018 oraz 2019, miejskie i gminne ośrodki w ramach działań prewencyjnych i profilaktyki:

- prowadziły kolportaż ulotek, plakatów, poradników,
- zamieszczały artykuły w prasie lokalnej i informacje na stronach internetowych,
- udostępniały na swoich stronach internetowych dla osób pokrzywdzonych druki i poradniki,
- organizowały lub brały udział w konferencjach, szkoleniach, superwizjach,
- wydawały publikacje,
- przeprowadzały spotkania warsztatowe i spotkania indywidualne w szkołach dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowały mitingi, kampanie społeczne, pikniki, półkolonie, spotkania dla różnych środowisk o tematyce przeciwdziałania przemocy,
- organizowały imprezy integracyjne dla rodziców i dzieci,
- organizowały konkursy, np. plastyczne dla dzieci,
- organizowały specjalistyczne porady psychologiczne, terapeutyczne, socjalne, lekarskie świadczone przez pracowników oraz osoby i instytucje współpracujące,
- organizowały wyjazdy integracyjne grup trzeźwościowych,
- organizowały szkolenia i programy profilaktyczne dla rodziców, dzieci i młodzieży,
- prowadziły szeroko pojętą edukację dla osób doświadczających przemocy,
- współpracowały z dzielnicowymi poprzez przeprowadzanie wspólnych monitoringów na rzecz osób poszkodowanych,
- Zespoły Interdyscyplinarne kierowały sprawców przemocy do programu korekcyjno – edukacyjnego, lub same prowadziły program,
- współpracowały w ramach grup roboczych z psychologiem.

7. DZIAŁANIA KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO W OŚWIĘCIMIU

Kuratorzy sądowi, sprawując dozory ustanowione wobec sprawców przestępstw znęcania się bądź też realizując nadzory w rodzinach dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, od początku pracowali ze sprawcami przemocy w rodzinie i starali się świadczyć pomoc osobom pokrzywdzonym.

Tabela 11 Zestawienie liczbowe zastosowanych dozorów kuratorskich

Forma/ rok	2017	2018	2019
Dozory kuratorskie	137	133	123

Dane statystyczne dotyczące sprawowania dozoru kuratora wobec sprawców przestępstwa z art. 207 par. 1 Kodeksu Karnego

Współpraca prokuratora z sądem rodzinnym jest niezwykle istotna w sytuacji, gdy w rodzinie dotkniętej przemocą w rodzinie znajduje się dziecko. Postępowania związane z przemocą w rodzinie, w szczególności dotyczące znęcania się nad osobami najbliższymi, wykazują się swoistą specyfiką, zwłaszcza pod względem prowadzenia postępowania dowodowego. Duże emocje, jakie zwykle towarzyszą przesłuchaniu osoby pokrzywdzonej, konieczność zachowania dużej wrażliwości przez osobę prowadzącą przesłuchanie, zdarzająca się chwiejna postawa pokrzywdzonego, w zakresie chęci kolejnego zeznawania (odmowa składania zeznań z wszelkimi tego konsekwencjami), czy też trudności ze zgromadzeniem materiału dowodowego, są czynnikami, które wymagają m.in. obeznania z podstawowymi cechami samego zjawiska przemocy w rodzinie, faz cyklu przemocowego, umiejętności przesłuchiwanie osób dotkniętych przemocą, w tym seksualną, a zatem doświadczenia w tej problematyce. Wydaje się, że nie chodzi tu o doświadczenie zawodowe rozumiane jako pewien okres wykonywania pracy zawodowej, a raczej specjalizację w tego typu sprawach. Zgromadzenie materiału dowodowego, w wyniku przesłuchania pokrzywdzonego, uzyskania dokumentacji w wyniku zawiadomienia o przestępstwie z zespołu interdyscyplinarnego lub też w wyniku interwencji Policji i zatrzymania osoby podejrzanej umożliwia wszczęcie postępowania i podjęcie kroków w celu postawienia zarzutów sprawcy przemocy w rodzinie.

Tabela 12 Zestawienie liczbowe prowadzonych postępowań w prawie przemocy.

Sprawa / rok	2017	2018	2019
Liczba postępowań w/z z art. 207 § 1 kk. w tym:	182	120	166
Skierowano akt oskarżenia do sądu	78	46	51
Zastosowano dozór	13	9	22
Zastosowano areszt	5	5	2

Umorzono	38	35	41
----------	----	----	----

Postępowania z art. 207 par 1 Kodeksu Karnego przez Prokuraturę Rejonową w Oświęcimiu. Z danych z tabeli wynika, że wzrosła liczba osób wobec których zastosowano dozór wzrosła a spadła liczba osób wobec których zastosowano areszt. W roku 2019 ze 166 postępowań, skierowano do sądu akt oskarżenia tylko w przypadku 51 osób.

8. DZIAŁANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W OŚWIĘCIMIU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu od wielu lat podejmuje działania interwencyjne i edukacyjne mające na celu wzrost motywacji instytucji pomocowych i innych organizacji do wspólnego działania na rzecz ofiar przemocy. Dzięki rokrocznie wdrażanym działaniom wzrasta jakość usług oferowanych ofiarom przemocy w rodzinie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu planuje rozszerzyć współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi i pracownikami ośrodków pomocy społecznej. Współpraca może zaowocować poszerzonymi działaniami na rzecz rodzin, w których występuje zjawisko przemocy. Planuje się kontynuować współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie, który w minionych latach wykazał się częstymi i profesjonalnymi szkoleniami kadry pracowniczej PCPR w Oświęcimiu, prowadzi działania profilaktyczne i zapobiegawcze występowaniu przemocy. Dane zebrane w niniejszym opracowaniu wskazują na potrzebę udzielania dalszej pomocy wszystkim osobom uwikłanym w przemoc rodzinną. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Oświęcimiu, Komisariatem Policji w Zatorze, Brzeszczach i Kętach (KPP. KP) Ośrodkami Pomocy Społecznej (MOPS,OPS,GOPS), Miejskimi i Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA), Sądem Rejonowym (SR) i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Oświęcimiu , a także szkołami, Organizacjami Pożytku Publicznego (OPP) , Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Oświęcimiu, Kętach i Brzeszczach oraz Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wyższą Szkołą Państwową im. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. Współdziałanie polega na organizowaniu szkoleń, konferencji i sympozjów, a także na podejmowaniu interwencji w sprawach indywidualnych. Na uwagę zasługuje współpraca Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej (POIK) w ramach której prowadzony jest projekt pn. „ Pokonajmy Kryzys” .W roku latach 2017 – 2020 w oparciu o podpisane porozumienie PCPR z Urzędem Miasta w Oświęcimiu i Urzędem Gminy w Oświęcimiu mieszkańcy miasta Oświęcim i 9 gmin wiejskich korzystało ze świadczonych przez POIK usług, tj. hostel, specjalistyczna pomoc dla ofiar doświadczających przemocy w rodzinie, pomocy prawnej, psychologicznej i interwenta kryzysowego. Na bieżąco realizowane jest i planuje się kontynuować

wsparcie, które jest szczególnie ważne i potrzebne w tematyce przemocy w rodzinie, w szczególności pomoc psychologiczna i prawna, socjalna, rodzinna oraz zapewnienie schronienia.

8.1. PORADNICTWO PRAWNE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu prowadzi bezpłatne poradnictwo prawne. Pomoc prawna osobom doświadczającym przemocy wiąże się niejednokrotnie z szerokim spektrum spraw i działań o różnym charakterze prawnym. Działania te zmierzają do poprawy patologicznej i destrukcyjnej sytuacji, w której znajdują się osoby uwikłane w przemoc. Udzielane wsparcie prawne dotyczyło:

- porad w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- pomocy w przygotowaniu stosownej dokumentacji do sądu,
- prowadzeniu spraw o eksmisję osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc,
- prowadzenia spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej osobie stosującej przemoc,
- prowadzenia spraw dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania rodziny (w tym także pozwów o alimenty),
- prowadzenia spraw dotyczących rozdzielenia majątkowej,
- prowadzenia spraw dotyczących gróźb karalnych,
- przygotowania pozwów o znęcanie psychiczne i fizyczne.

Tabela 13 Liczba osób korzystających ze wsparcia prawnego w latach 2016 - 2018

Liczba osób/rok	2017	2018	2019
Liczba osób	180	167	83

Analiza danych zawartych w powyższej Tabeli wskazuje na spadek zainteresowania poradami prawnymi w roku 2018 i 2019 w stosunku do roku 2017. Powyższe dane dowodzą, że nadal potrzebne są bezpłatne usługi w zakresie poradnictwa prawnego jednak poszerzająca się ilość bezpłatnych punktów prawnych na znaczny wpływ na ich ilość.

8.2. POWIATOWY OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ I HOSTEL

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej będący od 2015r. w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu świadczy pomoc mieszkańcom Powiatu Oświęcimskiego. W szczególności jest to zapewnienie bezpłatnego schronienia oraz udzielanie specjalistycznego poradnictwa w tym psychologicznego, prawnego, socjalnego dla osób doświadczających kryzysów życiowych, doświadczających przemocy w rodzinie oraz dla sprawców przemocy.

Tabela 14 Liczba osób korzystających ze wsparcia w POIK w latach 2017 – 2019

Rodzaj pomocy/rok	2017	2018	2019
psychologiczna	227	252	182
prawna	93	52	59
socjalna	693	815	815
Liczba osób, które skorzystały z miejsc hostelowych	11	7	0

Raporty składane przez POIK wskazywały, iż osoby mieszkające w powiecie oświęcimskim chętnie korzystały z pomocy udzielanej przez jednostkę. Dane zawarte w tabeli powyżej, przedstawiają się następująco: w 2017 roku z pomocy psychologa skorzystało 227 osób, prawnika – 93 osoby. Z miejsc w hostelu skorzystały 11 osoby. W 2018 porad psychologicznych udzielono 252 osobom, prawnych – 52 osobom, socjalnych – 815 osobom. Całodobowego pobytu do 3 miesięcy udzielono 7 osobom. W kolejnym, 2019 roku psycholog pomógł 182 osobom, prawnik – 59 osobom, a z pobytu w hostelu nikt nie skorzystał. W stosunku do roku 2017 w roku 2019 spadła ilość udzielonej pomocy prawnej, psychologicznej, natomiast wzrosła ilość udzielonych porad socjalnych. W roku 2019 nie udzielono żadnego schronienia.

Z konsultacji psychologicznych świadczonych przez POIK korzystały osoby, które borykały się z różnego rodzaju problemami i szukały specjalistycznej pomocy. Na konsultacje psychologiczne były kierowane osoby, które doświadczały przemocy w rodzinie, mające trudności wychowawcze, rodzinne czy osobiste (tj. depresja, zaburzenia lękowe, nieporadność życiowa, kryzysy psychologiczne). W 2017 r. z usług psychologa skorzystało 227 osób, w kolejnym roku liczba ta była znacznie większa – 252 osoby, a w 2018 roku spadła do 182 osób. Dane powyższe wskazują, iż nadal osoby widzą potrzebę korzystania ze wsparcia psychologicznego. Poradnictwo ukierunkowane było na zmiany zachowań i postaw klientów, jak też na rozwój ich kompetencji emocjonalnych, tj. na podniesienie poziomu samokontroli, radzenie sobie z lękami oraz stresem, podniesienie samooceny, poprawę zdolności tworzenia więzi, współpracy i komunikowania się z otoczeniem, a także na poprawę własnej motywacji do działania. Pomoc psychologiczna skoncentrowana była na zasobach uczestników. Zwiększono poziom motywacji osób do pracy nad sobą, do zmiany w obszarach zakłóconych, pogłębiono wgląd w indywidualne ograniczenia, co zaowocowało refleksyjną analizą sytuacji osobistej. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym otrzymywały informacje na temat choroby alkoholowej oraz możliwości działania w tym zakresie. Osobom nadużywającym alkoholu

starano się dostarczyć wiedzy pomagającej rozpoznać u siebie objawy choroby alkoholowej oraz omówić psychologiczne mechanizmy uzależnienia.

Osoby zgłaszające przemoc w rodzinie skorzystały z pomocy w zakresie:

- edukacji na temat przemocy domowej,
- nabywania umiejętności radzenia sobie z sytuacją spowodowaną stosowaniem przemocy,
- motywowania do podejmowania działań mających na celu przerwanie występowania przemocy w rodzinie,
- podnoszenia kompetencji społecznych i rozwoju osobistego.

Zainteresowanie wyżej opisaną pomocą wskazuje na świadomość potrzeby korzystania ze wsparcia psychologa oraz na wzrost zaufania osób uwikłanych w przemoc do instytucji pomocowych, zawodów pożytku i zaufania publicznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu nie organizowało w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej spotkań w ramach grup wsparcia. W odpowiedzi na przeprowadzone badanie potrzeb na terenie powiatu oświęcimskiego w roku 2020 planuje się powstanie i rozwój grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie osobnych dla kobiet i mężczyzn.

Spotkania z powyższymi osobami będą miały charakter terapeutyczno – edukacyjny i będą prowadzone przez psychologa. Edukacja będzie dotyczyła tematyki przemocy, jej rodzajów, charakterystyki form przemocy, cyklu i faz przemocy, zachowań poszczególnych osób doświadczających przemocy (kobiet, mężczyzn, dzieci, innych osób), zachowań osób stosujących przemoc, konsekwencji psychicznych i ich wpływu na osobowość i dalsze życie, itp. Adresatami spotkań będą kobiety i mężczyźni, w zróżnicowanym wieku. Grupy będą miały formę otwartą. Informacja na temat czasu i miejsca funkcjonowania grupy będzie publikowana na stronie internetowej PCPR w zakładce Interwencja kryzysowa.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie planuje się również powołanie grupy wsparcia dla pracowników pracujących z tematem przemocy i traumy z klientami Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu. Powołanie grupy będzie wynikiem autoanalizy działań podejmowanych w stosunku do klientów POIK oraz pracowników zaangażowanych w proces wsparcia i pomocy.

8.3. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W STOSUNKU DO SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu realizuje program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy. Poniższe dane w Tabeli 15 wskazują ile osób uczestniczyło w latach 2017 – 2019 w powyższym programie i ile spośród nich ukończyło warsztaty. Program, opisany w dalszej części

opracowania, ukończyli sprawcy, których frekwencja wyniosła co najmniej 75% zajęć i wykazali się zaangażowaniem i motywacją do zmiany zachowań.

Tabela 15 Liczba uczestników programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w latach 2016 - 2018

Rodzaj pomocy/rok	2017	2018	2019	2020
Liczba uczestników, którzy rozpoczęli program dla sprawców	18	12	13	4
Liczba uczestników, które ukończyły program dla sprawców	2	4	3	0

Dane w Tabeli 15 wskazują, iż w roku 2017 program korekcyjno– edukacyjny dla sprawców przemocy rozpoczęło 18 uczestników i ukończyło 2 uczestników, natomiast w 2018 roku do zajęć przystąpiło 12 osób i ukończyły 3 osoby. W 2019 roku do zajęć przystąpiło 12 osób a zakończyły 3. W 2020 roku tylko 4 osoby rozpoczęły program a żadna z nich go nie zakończyła. Dane pokazują, iż niewielu uczestników jest w stanie ukończyć cały cykl zajęć, który trwa minimum 60 godzin. Z roku na rok spada ilość osób przystępujących do programu.

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017 – 2019.....	6
Tabela 2 Liczba powołanych grup roboczych powoływanych w latach 2017 – 2019	7
Tabela 3 Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2017 - 2019.....	7
Tabela 4 Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do ośrodków pomocy społecznej w latach 2017 - 2019	8
Tabela 5 Formy przemocy najczęściej zgłaszane do ośrodków pomocy społecznej w latach 2017 - 2019.....	9
Tabela 6 Zestawienie liczbowe obejmujące osoby stosujące przemoc	10
Tabela 7 Zestawienie liczbowe osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	10
Tabela 8 Liczbowe zestawienie ilości Niebieskich Kart założonych w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznej.	10
Tabela 9 Liczbowe zestawienie ilości Niebieskich Kart założonych w poszczególnych podmiotach, innych niż ośrodki pomocy społecznej w latach 2017 - 2019.....	11
Tabela 10 Zestawienie liczbowe dotyczące korzystania osób z punktów wsparcia i poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych przemocą	12
Tabela 11 Zestawienie liczbowe zastosowanych dozorów kuratorskich.....	14
Tabela 12 Zestawienie liczbowe prowadzonych postępowań w sprawie przemocy.....	14
Tabela 13 Liczba osób korzystających ze wsparcia prawnego w latach 2017 - 2019.....	16
Tabela 14 Liczba osób korzystających ze wsparcia w POIK w latach 2017 - 2019	17
Tabela 15 Liczba uczestników programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w latach 2017 - 2019.....	19

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Mapa Powiatu Oświęcimskiego.....	5
--	---

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Grupy osób doznające przemocy – w ujęciu procentowym.....	9
--	---

CZĘŚĆ 2

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	23
1. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE – UJĘCIE TEORETYCZNE.....	25
1.1. PRZEMOC W RODZINIE	25
1.1.1. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY W RODZINIE	25
1.1.2. CYKL I FAZY PRZEMOCY W RODZINIE	26
1.1.3. KOBIETA OFIARĄ PRZEMOCY W RODZINIE	27
1.1.4. MĘŻCZYŻNA JAKO OFIARA PRZEMOCY W RODZINIE	28
1.1.5. PRZEMOC W RODZINIE WOBEC DZIECI.....	29
1.1.6. PRZEMOC W RODZINIE WOBEC OSÓB STARSZYCH I/LUB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	30
1.1.7. CHARAKTERYSTYKA SPRAWCY I OFIARY PRZEMOCY W RODZINIE.....	31
1.1.8. MITY I STEREOTYPY.....	32
1.2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE.....	33
1.2.1. DZIAŁANIA INSTYTUCJONALNE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	33
1.2.2. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE	34
1.3. PRZEMOC W RODZINIE – REGULACJE PRAWNE.....	36
1.3.1 PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY – PRAWO MIĘDZYKRAJOWE	36
1.3.2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY – PRAWO POLSKIE	38
2. OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁANIA PROGRAMU.....	39
3. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU	52
4. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	53
5. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU	54
SPIS RYSUNKÓW	55

WPROWADZENIE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, 47, 48 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej.

Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo łączona jest z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Jednocześnie, w duchu pomocowości działań władzy publicznej, przepis art. 33 Konstytucji nakłada na nią obowiązek konstruowania polityki rodzinnej i społecznej z uwzględnieniem zasady równych praw mężczyzn i kobiet w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.

Zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich.

Ustrojową zasadą jest także szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonująca rodzina jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny jak i dla samorealizacji każdego z jej członków.

Statystycznie większość osób doznających przemocy w rodzinie stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy w rodzinie są m.in.: małoletni, osoby starsze, osoby niepełnosprawne. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane dzieciom, zarówno doznającym przemocy w rodzinie, jak i będącym świadkami przemocy. Przemoc w rodzinie jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu. Statystyki pokazują, że wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Rodzina jest także źródłem kształtowania się osobowości człowieka, nabywania przez niego różnych umiejętności, bogactwa doświadczeń, rozwoju aspiracji i zainteresowań. Ponadto, stanowi ona drogę ku osiągnięciu autonomii czy samorealizacji. Uczy odpowiedzialności, pełnienia różnych obowiązków i ról społecznych oraz samodzielnego podejmowania szeregu decyzji w odważnym wkraczaniu w dorosłość. Rodzina nieustannie zmagą się z zagrożeniami płynącymi z oddziaływań świata zewnętrznego (postęp, technika, ekonomia, nauka, itp.). Rozwój cywilizacji, pogoń za dobrami materialnymi, presja czasu, mogą zaburzać harmonię ogniska domowego, powodując niepokój o jutro i stając się kolebką różnego rodzaju patologii, w tym także powstawania zjawiska przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest źródłem negatywnych emocji. Rodzi wstyd, poczucie winy, bezsilność czy upokorzenie. Obrazy bogate w przemoc i zachowania agresywne możemy zobaczyć w naszym środowisku, często są tematem przekazu telewizyjnego i internetowego. Zmuszają do pogłębionej refleksji i zastanowienia się nad działaniami, które należałoby podjąć w celu prewencji i popularyzacji działań zapobiegawczych występowaniu przemocy w podstawowej komórce polskiego społeczeństwa, jaką jest rodzina. Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki społecznej jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, groźnych patologiami, w tym przemocą domową. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.) nakłada zarówno na gminy, jak i powiaty obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jednym z zadań jest też opracowanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, a także realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

1. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE – UJĘCIE TEORETYCZNE

1.1. PRZEMOC W RODZINIE

1.1.1. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się: – intencjonalnością, która określa działania sprawcy, jako zamierzone. Stosując przemoc sprawca pragnie przejąć kontrolę nad ofiarą. Jest on przekonany, iż wyłącznie on wie, jakie działania są dla ofiary najlepsze, stąd podejmuje w ważnych sprawach decyzje za swoją ofiarę, uznając ją za całkowicie niezdolną do stanowienia o sobie samej – asymetrią/brakiem równowagi sił, która wynika z obecności w rodzinie wyraźnych różnic zarówno w aspekcie materialnym, ekonomicznym, fizycznym jak i psychicznym, społecznym czy kulturowym. Pojawiające się dysproporcje zwiększają przewagę sprawcy nad ofiarą, czyniąc ją coraz bardziej bezradną i bezsilną, – naruszeniem godności i praw poprzez poniżające traktowanie ofiary. Sprawca wzbudza w ofierze poczucie bezwartościowości, pozbawia prawa do szacunku, ochrony zdrowia i godnego życia, – powodowaniem cierpienia i szkód, tj. cierpieniem fizycznym i psychicznym ofiary na skutek systematycznej przemocy ze strony partnera. Traumatyczne przeżycia wpływają na funkcjonowanie i zdrowie psychiczne. Osoby takie często żyją w przekonaniu, iż zasługują na takie wynaturzone i nieludzkie traktowanie. Popadają w niemoc i w ten sposób starają się usprawiedliwić własną bezsilność, wycofanie z działań skierowanych na otrzymanie pomocy, czy brak wsparcia z zewnątrz. Godzą się na przemoc, a winą za nią obarczają siebie. Rodzaje przemocy:

– **przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. jako: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, rzucanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.,

– **przemoc seksualna** – to działanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. przez: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytykę seksualności kobiety, itp.,

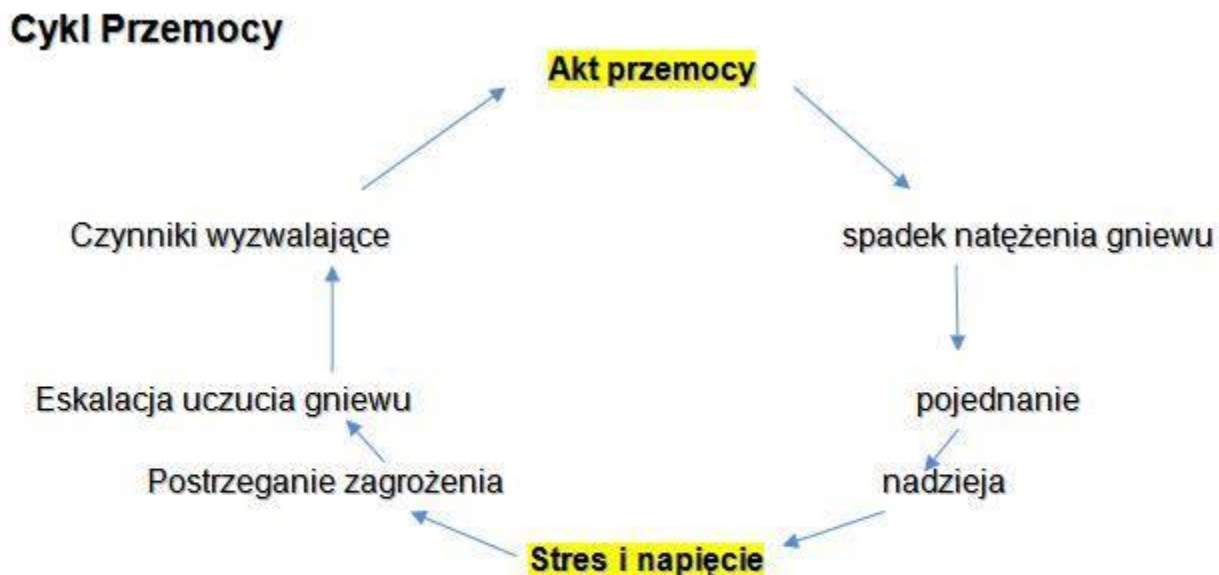
- **przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. jako wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, itp.,
- **przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. jako odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny,
- **zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

1.1.2.CYKL I FAZY PRZEMOCY W RODZINIE

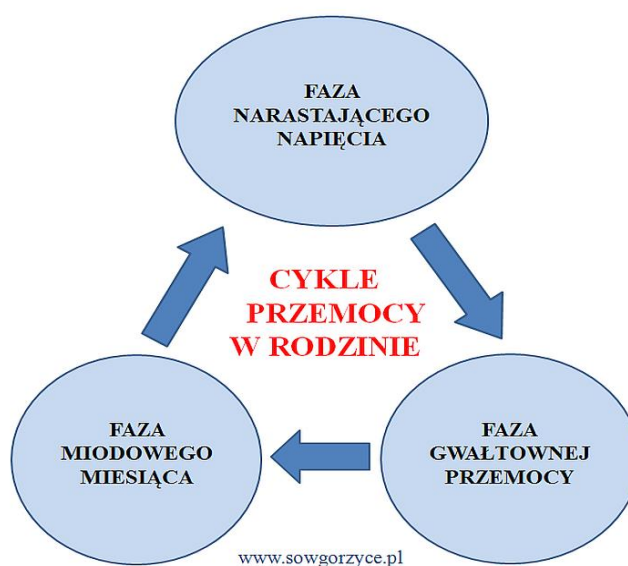
Przemoc domowa nie jest jednorazowym czynem. Często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię. Zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości zwanej cyklem przemocy.

Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz: narastania napięcia, ostrej przemocy i miodowego miesiąca.

Rysunek 1 Cykl przemocy

Rysunek 2 Fazy przemocy

– **Faza narastającego napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia. Przyczyny napięcia mogą tkwić poza rodziną. Czasami są to błahostki powodujące wzrost napięcia i przyczyniające się do powstawania agresji.

– **Faza gwałtownej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca zamienia się w kata, może dokonać straszliwych w skutkach czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie ofiary najczęściej decydują się na wzywanie pomocy, złożenie skargi.

– **Faza miodowego miesiąca** – faza skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Próbuje przekonać ofiarę, że teraz będzie inaczej, że jego zachowanie się nigdy nie powtórzy. Ofiara mu wierzy i zostaje z nim, odwołuje zeznania. Jednak po jakimś czasie wszystko zaczyna się od nowa. Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem jest coraz gorzej. Sprawca zwykle zaczyna od uszczypliwej uwagi, lekkiego popchnięcia, siarczystego przekleństwa, by po jakimś czasie dopuścić się ciężkiego uszkodzenia ciała, wymyślnych psychicznych tortur, trwałego okaleczenia ofiary, a nawet jej zabójstwa.

1.1.3. KOBIETA OFIARĄ PRZEMOCY W RODZINIE

Dlaczego to kobieta głównie jest ofiarą przemocy w rodzinie? Jak wskazują dane z instytucji pomocy społecznej, to głównie płeć żeńska doświadcza powyższego zjawiska. Może być wiele przyczyn tegoż

faktu. Kobieta wiodąca życie ze sprawcą przemocy jest często zależna materialnie od niego, podporządkowana, uległa, będąca w nielicznych kontaktach z innymi ludźmi. Często tłumaczy zachowanie partnera jego nastrojem, przykrościami, których doznał na przykład w pracy lub przeżyciami z jego dzieciństwa. Przestraszona, z poczuciem własnej niemocy i bezwartościowości z głębokim przeświadczeniem, że zasługuje na to, co ją spotyka, uważa, że nie ma wyjścia z sytuacji. Jednakże z drugiej strony nie może znieść dłużej agresji partnera, szybko tłumaczy sobie, że to ostatnie pobicie. Wstydzi się mówić o swoim związku i sposobie traktowania jej przez partnera. Krańcowo zależna emocjonalnie od partnera nie wyobraża sobie życia poza związkiem, ale też nie wyobraża sobie dalszego życia z nim. Kobieta będąca ofiarą przemocy może być również niezdolna do samoobrony w sytuacji, gdy jest chora, ciężarna, niepełnosprawna fizycznie, upośledzona umysłowo czy chora psychicznie. Dokonując klasyfikacji poszczególnych rodzajów przemocy stosowanej przez sprawców przemocy w stosunku do kobiet można wyróżnić jej następujące formy, opisane we wcześniejszej części materiału:

- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna/emocjonalna,
- przemoc seksualna, –
- przemoc materialna/ekonomiczna.
- zaniedbywanie

Biorąc pod uwagę złożoność zjawiska przemocy, osoby dotknięte przemocą, w tym kobiety, wymagają długoterminowej, specjalistycznej opieki.

1.1.4. MĘŻCZYŻNA JAKO OFIARA PRZEMOCY W RODZINIE

Rozpatrując problematykę przemocy domowej, najczęściej czyni się to w kontekście kobiety będącej ofiarą przemocy i mężczyzny występującego w roli sprawcy przemocy. W literaturze oraz publikacjach popularnonaukowych coraz częściej pojawiają się artykuły poruszające temat przemocy wobec mężczyzn. Wzrost aktów przemocy, w których to kobiety są agresorami burzy mit, iż to wyłącznie one są jej ofiarami. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie wskazuje, iż kobiety stanowią najliczniejszą grupę ofiar przemocy, ale mężczyźni, mimo, że stanowią mniej liczną grupę, to w ten sam sposób doświadczają psychicznych konsekwencji tego aktu. Zarówno kobiety, jak i mężczyźni mają zbliżoną skłonność do stosowania przemocy, aczkolwiek mężczyźni w porównaniu do kobiet rzadziej przyznają się do faktu bycia ofiarą przemocy. W społeczeństwie wciąż panuje stereotyp silnego, twardego mężczyzny i słabszej, kruchej kobiety. Staje się to powodem zatajania przez mężczyzn faktów doznawania przemocy ze strony partnerek. Przemoc ta ma rzadziej charakter fizyczny. Często wiąże się z przemocą emocjonalną, psychicznym znęcaniem. Mężczyzna bywa

poniżany, wyzywany, ośmieszany, kontrolowany, krytykowany, szantażowany i narażony na groźby ze strony kobiety. Pozostający w związkach małżeńskich mężczyźni – mający dzieci, są często straszeni przez kobiety ograniczeniem lub całkowitą utratą kontaktu z dziećmi. Zdarza się, że kobiety nastawiają negatywnie dzieci wobec ojców, co wzbudza w nich lęk i niszczy ich relacje z dziećmi. W takich sytuacjach pod znakiem zapytania staje autorytet ojca i jego pozycja w rodzinie. Krzywdzeni mężczyźni, rzadziej dochodzą swoich praw i szukają pomocy. Wstydzą się faktu pobicia przez partnerkę, ukrywają widoczne ślady i zaprzeczają, że przemoc może ich dotyczyć. Wynika to z braku świadomości społecznej powagi problemu przemocy w stosunku do mężczyzn. Co więcej, zdarza się, iż przemoc wobec mężczyzn jest nadal w wielu środowiskach tematem tabu. Mężczyzna będący ofiarą znęcania się psychicznego lub przemocy fizycznej ze strony partnerki, wzbudza zdziwienie i niedowierzanie otoczenia. Zamyka mu to drogę do uzyskania pomocy, może wzmacniać rozwój wiktymizacji. Zatem, przeciwdziałając przemocy w rodzinie dotyczącej nie tylko kobiety, lecz także i mężczyzn należy zwiększać świadomość społeczną oraz otwierać się i być gotowym na udzielenie pomocy w razie wystąpienia tego typu problemu. Należy również kłaść nacisk na zwiększenie troski o dobro mężczyzn sprzeciwiając się stereotypowemu postrzeganiu zarówno roli kobiety i mężczyzny we współczesnym świecie.

1.1.5. PRZEMOC W RODZINIE WOBEC DZIECI

Przemoc wobec dzieci niesie poważne konsekwencje w ich życiu teraźniejszym jak i w dorosłości. Stąd bardzo ważne jest rozpoznanie symptomów stosowania różnych form przemocy wobec dzieci, zapewnienie im właściwej opieki i ochrony ich praw. Konieczna jest znajomość form i skali przemocy. Dzieci wychowujące się w rodzinach gdzie występuje przemoc narażone są na dwa rodzaje traumatycznych doświadczeń. Pierwsze dotyczy dzieci, które są bezpośrednimi ofiarami przemocy, drugie zaś dzieci, które są świadkami przemocy. Na podwójne niebezpieczeństwo narażone są dzieci, które same doświadczają przemocy i są jej świadkami. Wiele dzieci bezpośrednio staje się ofiarami przemocy, gdy próbuje powstrzymać sprawcę. Przemoc stosowana wobec dzieci może przybierać postać przemocy fizycznej, emocjonalnej, seksualnej. Oprócz widocznych skutków przemocy w czasie jej trwania obserwuje się także skutki odroczone. Doświadczenia przeżyte w dzieciństwie mają wpływ na całe życie. Dzieci poznają świat i rządzące nim prawa, a także swoje w nim miejsce poprzez pryzmat domu rodzinnego. W domach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, chłopcy uczą się agresji wobec kobiet. Dziewczynki zaś, tego, że by żyć z w pełni zadowolonym mężczyzną, trzeba być bitą, poniżaną. W rodzinie gdzie ojciec bije matkę i/lub dzieci następuje modelowanie agresji. Dzieci, które na co dzień obserwują okrutne traktowanie przejawiają różne formy agresji wobec rówieśników, nauczycieli, innych osób. Jeśli wobec dziecka dodatkowo stosowane są zbyt surowe

kary, nieadekwatne do winy w dziecku utrwała się poczucie niesprawiedliwości, gniewu i zaczyna ono szukać akceptacji poza domem. Jeśli natrafi na podobnych sobie utworzą grupę nieformalną organizującą napady i znęcającą się nad słabszymi. Dzieci te często mają problemy z nauką, koncentracją uwagi, powtarzają klasy, wagarują. Innym sposobem ucieczki od problemów jest nadużywanie alkoholu, palenie papierosów, czy branie narkotyków. W ekstremalnych przypadkach dzieci krzywdzone przez swoich najbliższych podejmują próby samobójcze, powodują samookaleczenia. Przemoc stosowana wobec dzieci szczególnie w rodzinie ma związek z wieloma przykrymi konsekwencjami, ucząc ich jak mają rozwiązywać konflikty oraz jakie metody powinien stosować by osiągać sukcesy. Ponadto, dziecko doznające krzywdy ze strony dorosłych lub rówieśników: – uczy się rozwiązywać spory i pojawiające się trudności przy pomocy siły fizycznej i przemocy, jest agresywne wobec rówieśników, często okazuje złość, – może wykazywać nadmierny niepokój lub być pobudzone, – nie wierzy we własne możliwości i ma zaniżony obraz samego siebie, niską samoocenę, – może przejawiać huśtawkę nastrojów, – obwinia innych za swoje niepowodzenia czy problemy.

1.1.6. PRZEMOC W RODZINIE WOBEC OSÓB STARSZYCH I/LUB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przemoc wobec osób starszych jest definiowana przez World Health Organization (2009) jako „jednorazowy lub powtarzający się akt, stający się przyczyną zranienia lub niesie ze sobą ryzyko zranienia (bez względu czy jest to działanie intencjonalne czy też nie) osoby starszej, pozostającej w opiece opiekuna lub ze strony innych osób, pozostających w relacjach, które powinny zapewniać zaufanie, a w rzeczywistości są źródłem zranienia lub stresu dla osoby starszej” (Juszczak–Kuźmińska D., Michalska K., (2010). Rozpatrując przemoc w rodzinie nie można przejść obojętnie wobec tzw. ageizmu – charakteryzującego się wzmacnianiem wykluczenia osób starszych powodującego wzrost dyskryminacji osób starszych. Przemoc w rodzinie wobec osób starszych występuje pod wieloma, poniżej wskazanymi postaciami:

- **krzywdzenie fizyczne** – występujące pod postacią: bicia, kopania, zadawania bólu, krepowania, wiązania itp.,
- **krzywdzenie psychiczne/emocjonalne** – stosowanie gróźb słownych, infantylizacja (używanie „dziecięcej” mowy), poniżanie i inne działania mające na celu dehumanizację osoby, po to by wzbudzić w niej lęk przed próbą sprzeciwu i rozgniewaniem sprawcy przemocy,
- **przemoc finansowa/ekonomiczna** – pozbawianie środków do życia, wymuszanie pieniędzy,
- **zaniedbanie** – najczęściej występująca forma przemocy, opiera się na zaniechaniu i poważnych uchybieniach ze strony opiekunów osoby starszej widocznych w odmowie zaspakajania potrzeb fizjologicznych w tym brak pożywienia, wody, zapewnienia opieki i higieny osobistej; psychicznych,

tj. brak zapewnienia bezpieczeństwa, nie okazywanie szacunku, miłości – brak odpowiedniej opieki zdrowotnej, dostarczania leków, – przemoc seksualna – kontakty seksualne z osobami w podeszłym wieku, pojawiający się u seniorów lęk przed rozbieraniem, uszkodzenie narządów płciowych, choroby weneryczne, infekcje intymne. Analiza danych zawartych w literaturze dotyczącej problemu przemocy stosowanej wobec osób starszych wskazuje na obecność czynników, zwiększających ryzyko występowania przemocy są to m.in.: historia rodziny, płeć, wzajemna zależność członków rodziny, dzielenie wspólnego mieszkania lub domu, fizyczne lub psychiczne obciążenia członków rodziny.

1.1.7. CHARAKTERYSTYKA SPRAWCY I OFIARY PRZEMOCY W RODZINIE

Formy zachowań sprawców przemocy można ocenić według poniższych kategorii:

- nadmierna zaborczość,
- trudności w wyrażaniu innych emocji niż gniew, wykazujący się niskimi zdolnościami w komunikacji uczuć i emocji,
- nierealistyczne oczekiwania względem partnera życiowego,
- trudności w panowaniu nad sobą i jednocześnie wyznaczający sztywne granice zachowań innym członkom rodziny,
- nadużywanie alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych tj. narkotyki,
- ujawnienie faktu bycia ofiarami przemocy w dzieciństwie lub dziećmi obserwującymi bicie,
- minimalizacja problemu stosowanej przez siebie przemocy i zaprzeczający jej występowaniu,
- reakcje oscylujące pomiędzy wrogością, agresywnością, okrucieństwem, a uwodzicielstwem, wdziękiem i manipulowaniem,
- są odbierani jako impulsywni, zazdrośni, posiadający niską samoocenę, depresyjni, nadmiernie wymagający, wybuchowi i gwałtowni,
- okazywanie braku porównywalnych zdolności u partnera w zakresie posiadanych umiejętności podejmowania decyzji, zdolności komunikacyjnych i społecznych.

Formy zachowań ofiar przemocy przedstawione zostały poniżej:

- niskie poczucie własnej wartości,
- brak wiary we własne możliwości, brak kontroli na swoim życiem,
- doświadczenia przemocy jako dziecko lub bycie świadkiem przemocy,
- izolacja od otoczenia, odczuwanie paraliżującego wstydu, ukrywane fizycznych i psychicznych obrażeń, – utrata zasobów osobowościowych, edukacyjnych i finansowych oraz możliwości wyjścia z dramatycznych sytuacji,
- godzenie się na przemoc słowną i fizyczną dla zaspokajanie podstawowych potrzeb,

– ma wyidealizowane pojęcie o związku mężczyzny i kobiety, pragnące często zmiany zachowań swojego partnera i dążące do tego, ciągle mając nadzieję, że będą w stanie kiedyś zmienić go na lepsze i zbliżyć do wyobrażenia,

- trudności w komunikowaniu swoich potrzeb, praw i uczuć,
- okazywanie poczucia winy z powodu nieprzestrzegania zasad patriarchalnego systemu,
- nieodróżnianie miłości od seksu, przekonanie, że miłość przejawia się w intensywnym życiu seksualnym.

Czynniki stresogenne, m.in.: problemy finansowe, zdrowotne, izolacja społeczna, ciąża, dysfunkcje rodziny, uzależnienia pogłębiają przemoc w rodzinie. Skutki bycia osoby w patologicznej sytuacji przemocy tworzą tzw. syndrom przemocy i rodzą zmiany emocjonalne, behawioralne, poznawcze i interpersonalne u osoby doznającej przemocy. Rodzaje skutków, rozległość ich destrukcyjnego działania zależą w dużej mierze od długości trwania przemocy, osobowości ofiary, jej sytuacji osobistej i wsparcia czerpanego z otoczenia oraz od umiejętności radzenia sobie ze stresem, poczucia bezpieczeństwa i poziomu samooceny, ale przede wszystkim od wynikającego z powyższych czynników poczucia własnej wartości. Nie można jednak wykluczyć, że doznająca przemocy osoba może przejawiać na skutek jej trwania, zaburzenia w sferze poznawczej, emocjonalnej oraz w konstrukcji „Ja”.

1.1.8. MITY I STEREOTYPY

W społeczeństwie istnieje wiele mitów i stereotypów „tłumaczących” stosowanie przemocy w rodzinie. Poniżej zestawiono niektóre z nich, warto się im przyjrzeć:

- maltretowane kobiety wyolbrzymiają problem, prowokują pobicie
- to masochistki,
- nadużywanie alkoholu to główna przyczyna maltretowania,
- przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać,
- przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego, przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar
- nie tylko siniaki, złamania czy oparzenia świadczą o przemocy.

Przemoc ma „wiele twarzy”. To także poniżanie, obelgi, zmuszanie do określonych zachowań, grożenie, zastraszanie,

- jeśli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył,
- policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych,
- ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc,
- to był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy,

- gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy,
- przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol, stanem nietrzeźwości sprawcy próbują usprawiedliwić fakt znęcania się nad członkami rodziny,
- osoby dopuszczające się przemocy muszą być chore psychicznie,
- nie ujawnia się tajemnic rodzinnych,
- nie można zmienić swego przeznaczenia.

Występujące mity i stereotypy utrudniają wyjście z przemocy. Utrudniają instytucjonalną pomoc oraz realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

1.2.1. DZIAŁANIA INSTYTUCJONALNE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Do działań instytucji zajmujących się udzielaniem wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przemocą zalicza się przedsięwzięcia o charakterze zapobiegawczym i zwalczającym zjawisko przemocy. Profilaktyka oraz działania prewencyjne stanowią podstawowe narzędzie walki z wzrastającym problemem przemocy w rodzinie. Działania prewencyjne opisane poniżej wskazują na etapowość prowadzonych czynności. Działania w ramach prewencji pierwszego stopnia zmierzają do: – Zredukowania przyczyn społecznych powstawania przemocy np.:

-ubóstwo, bezrobocie, brak równości, alkoholizm, hazard itp.

– Włączania rodzin w sieć kontaktów z krewnymi lokalną społecznością dla przeciwdziałania ich izolacji. – Przełamanie cyklu przemocy w rodzinach poprzez uczenie takich metod kontrolowania dzieci, które nie wymagają stosowania przemocy.

Eliminowanie norm, które na dobre weszły do życia społecznego i usprawiedliwiają przemoc w rodzinie jak np. sceny przemocy serwowane przez media. Poradnictwo i psychoterapia mogą mieć formę indywidualnego kontaktu, pracy z rodziną lub z grupą.

– Poradnictwo indywidualne ma za zadanie usprawnienie procesu komunikowania się w rodzinie, poprawić umiejętność w zakresie rozwiązywania problemów, radzenia sobie ze stresem, złagodzić objawy depresji.

– Terapia rodzinna prowadzi do nawiązania interakcji w kontekście aktualnej sytuacji rodziny. W jej ramach dokonuje się także analizy pełnionych ról w celu identyfikacji wszystkich przypadków braku równowagi w relacjach.

– Terapia grupowa prowadzona w oparciu o instrukcje i ćwiczenia prezentowane przez prowadzącego. Wsparcie społeczne otrzymane od członków grupy staje się wartościowym źródłem wzmocnień. Osoby, mające trudności w nawiązywaniu relacji z innymi ludźmi, mogą skorzystać z organizowanych treningów kompetencji personalnych i społecznych. W rezultacie podejmowanych

działań prewencyjnych następuje inicjowanie działań o charakterze interwencyjnym wówczas, gdy stwierdza się występowanie przemocy w rodzinie i aktualnie ma ona miejsce. Prewencja trzeciego stopnia ma na celu zmniejszenie ryzyka ponawiania urazów fizycznych i szkód psychicznych, by zminimalizować niebezpieczeństwo uszkodzenia, upośledzenia lub śmierci ofiary. Ten rodzaj prewencji obejmuje powadzenie terapii rodziny, w której dochodzi do przemocy, a także opanowanie i kontrolę agresywnego zachowania. Zdarza się, że prewencja trzeciego stopnia jest zbyt późna, gdyż znęcanie się nad osobami mogło już spowodować negatywne skutki. Z uwagi na to szczególny nacisk powinno kłaść się na prewencję pierwszego i drugiego stopnia.

1.2.2. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”: – jednostki organizacyjne pomocy społecznej, – Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, – publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia, – placówki oświatowo – wychowawcze. Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej: – diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, – udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- – organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- – zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całonocnej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- – może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje

te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

- W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:
- -diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

Udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej,
- prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych
- przemocą w rodzinie,
- formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad

małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą. W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny. W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

- podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

1.3. PRZEMOC W RODZINIE – REGULACJE PRAWNE

1.3.1 PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY – PRAWO MIĘDZYNARODOWE

Zjawisko przemocy w rodzinie występuje w każdej kulturze i w każdej grupie społecznej. Trudności sprawia określenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, aczkolwiek niewątpliwie jest to problem coraz częściej nagłaśniany przez media. Przemoc dotycząca ogniska domowe bywa systematycznie badana przez wiele ośrodków naukowych, instytucji rządowych i organizacji pozarządowych. Coraz częstsze łamanie praw człowieka budzi międzynarodowe zainteresowanie i skutkuje wprowadzeniem

odpowiednich działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy i podejmowanie wspólnych wysiłków ograniczających występowanie przemocy oraz prewencję.

Problem przemocy w rodzinie został dostrzeżony i zdiagnozowany także w innych państwach na całym świecie, czego wyrazem są podejmowane działania organizacji międzynarodowych, w tym m.in. Organizacji Narodów Zjednoczonych czy też Rady Europy, w celu ograniczenia tego zjawiska.

W szczególności należy tu wskazać na akty prawa międzynarodowego, zmierzające do przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz przemocy w rodzinie, w tym m.in.:

Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r.,
- Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 r.

Rady Europy:

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.,
- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 r.,
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r.

Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, s. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21.12.2011, s. 2),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci

oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzją ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1),

- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzją ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57).

1.3.2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY – PRAWO POLSKIE

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1517),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, z późn. zm.)
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 523 i 568),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 i 1578.)
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020 r. poz. 218 i 956),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 431 i 956),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 oraz 2020 r. poz. 1492),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920),

2. OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁANIA PROGRAMU

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026r.

Kierunki działań:

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

Rodzaje działań:

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2021-2026r.

- 1.2.2. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy i gminny we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań,
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

- 1.2.3. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy i gminny we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań,
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Kierunki działań:

1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaje działań:

- 1.3.1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób, którym udzielono porady,

- liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej.
Termin realizacji: 2021-2026 r.

Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

Cecl 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.

Rodzaje działań:

- 2.1.1.** Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:
- punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - ośrodków interwencji kryzysowej,
 - innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba utworzonych w danym roku specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba utworzonych w danym roku domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba utworzonych w danym roku ośrodków interwencji kryzysowej,
- liczba utworzonych w danym roku innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Termin realizacji: 2021 – 2026 r.

- 2.1.2.** Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy, we współpracy z podmiotami lub organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Kierunki działań:

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy we współpracy z mediami o zasięgu regionalnym oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych,
- liczba szacunkowa odbiorców materiałów informacyjnych.

Termin realizacji: 2021 r.

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w działaniach.

Termin realizacji: 2021 r.

Kierunki działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Realizatorzy zadania: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „NK – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „NK - A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej;
- liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „NK-C”.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

- 2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

Realizatorzy zadania: instytucje publiczne samorządowe przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych.

Termin realizacji: 2021 -2026r.

- 2.3.3. Realizacja form pomocy programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym w uzasadnionych przypadkach działania na rzecz reintegracji rodzin.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej),
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba grup wsparcia,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

2.3.4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy przez punkty konsultacyjne

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba punktów konsultacyjnych,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

2.3.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy

Wskaźniki:

- liczba gminnych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w gminnych ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia,
- liczba powiatowych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w powiatowych ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia,
- liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba ośrodków interwencji kryzysowej,
- liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,

- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z pomocy w formie schronienia.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

2.3.6. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy; organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

2.3.7. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy, sądy powszechne.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o których mowa w art. 12a,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka, przełożonych osób, które dokonały odebrania dziecka.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

2.3.8. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny.

Wskaźniki:

- liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- liczba lokali socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Kierunki działań:

2.4. Monitoring działań pomocowych

Rodzaje działań:

2.4.1. Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym osób u których przemoc w rodzinie ustała,

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji.

Rodzaje działań:

3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- corocznie aktualizowane na stronach internetowych powiatów (starostwo powiatowe) informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Kierunki działań:

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

3.2.1. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Realizatorzy zadania: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, jednostki organizacyjne prokuratury, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- liczba wypełnionych formularzy „NK – D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

3.2.2. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą poprzez:

- zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie,
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania,
- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego,

nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,

- opracowywanie i wydawanie przez Prokuratora Generalnego zgodnie z art. 8a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, co najmniej raz na dwa lata wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnieniu w nich zasad stosowania ww. środków zapobiegawczych.

Realizatorzy zadania: jednostki organizacyjne Policji, jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej, jednostki prokuratury, zespoły kuratorskiej służby sądowej.

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych ww. środków zapobiegawczych przez prokuraturę,
- liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie,
- liczba zastosowanych nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba złożonych wniosków do prokuratury/sądu o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych,
- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych, w tym m.in. z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego,
- liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

3.2.3. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki prokuratury, jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie),
- liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego

ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie,

- liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez konsultantów telefonu interwencyjno-informacyjnego prowadzonego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Kierunki działań:

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

Rodzaje działań:

- 3.3.1. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy z możliwością współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2021r.

- 3.3.2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

3.3.3. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy,

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie,
- liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Kierunki działań:

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

Rodzaje działań:

3.4.1. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy z możliwością współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2021r.

3.4.2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

3.4.3. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2021 -2026r.

Kierunki działań:

3.5. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.

Rodzaje działań:

3.5.1. Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba programów wspierających realizowanych w gminach i powiatach,
- liczba osób uczestniczących w programach wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 4: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

4.1. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.1.1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

4.1.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

Termin realizacji: 2021-2026 r.

4. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

– Zdobyć wiedzę z tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów.

– Uzyskanie świadomości właściwych postaw prorodzinnych i prospołecznych.

– Wzrost świadomości społecznej na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji pomocowych.

– Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą w rodzinie.

– Podniesienie kompetencji zawodowych wśród pracowników specjalizujących się w pomocy rodzinom.

– Zafunkcjonowanie w świadomości lokalnego społeczeństwa zagrożeń dla rodziny, wynikających ze zjawiska przemocy.

– Zaistnienie pozytywnych zmian w zachowaniach osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź doświadczających przemocy,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym rozwój:
 - programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych,
 - programów psychologiczno – terapeutycznych,
 - innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc w rodzinie,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących.

5. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Ocena jakości realizowanych w ramach Programu działań będzie odbywała się w oparciu o prowadzony monitoring i sprawozdawczość.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu w ramach monitorowania Programu dokona analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez podległe jednostki z uwzględnieniem wskaźników monitorowania.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- form udzielanej pomocy takim osobom;
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z przepisami ustawy, za koordynację działań monitorujących odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu.

Sprawozdanie przedstawione będzie raz w roku Zarządowi Powiatu Oświęcimskiego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, Komisji ds. Pomocy Społecznej Rady Powiatu Oświęcimskiego oraz Radzie Powiatu.

6. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie odbywać się będzie w ramach środków przeznaczonych na zadania własne Powiatu Oświęcimskiego oraz ze środków rządowych, pozyskanych z innych źródeł w tym środków

europejskich, darowizn, dofinansowania zadań przez Gminy. W ramach partnerstwa krajowego i zagranicznego, zadania zleconego lub współpracy w ramach projektów, programów, grantów, inicjatyw obywatelskich.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Cykl przemocy.....	26
Rysunek 2 Fazy przemocy.....	27

Uzasadnienie

Przepisy art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zmianami) obligują powiat do opracowania i realizacji Oświęcimiu Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

W związku z tym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu przygotowało projekt Oświęcimiu Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

Niniejszy program został opracowany na bazie diagnozy obejmującej lata 2015-2019, wytycznych programu krajowego na rok 2021, wytycznych wojewódzkich na kolejne lata, potrzeb lokalnych oraz przepisów prawa.